

RECEPCIÓ EN MOTIU DEL 75è ANIVERSARI DE LES PRIMERES ELECCIONS AL PARLAMENT DE LA GENERALITAT RESTAURADA

Palau del parlament, 10 de desembre de 2007

Moltes gràcies, president Rigol, per les seves paraules, sempre basades en el coneixement i la saviesa, en el compromís i la coherència.

Avui commemorem aquelles eleccions del 20 de novembre de 1932, l'obertura oficial i solemne del 6 de desembre, la sessió constituent del 13 de desembre. Avui, doncs, fem un record de la història. I ho volem fer de dues maneres: presentant aquest llibre, *El debat estatutari del 1932*, de Teresa Abelló; però també amb l'homenatge a les persones, sobretot a les persones que han protagonitzat l'època més recent del Parlament, tot i que aquest és un homenatge que val per a tothom que hagi estat diputat o diputada d'aquesta cambra.

La dimensió del que signifiquen aquells moments, el 20 de novembre del 32, el 6 de desembre, el 13 de desembre, la va descriure el mateix president Macià en el discurs d'investidura de la sessió del 14 de desembre, quan al final de la seva intervenció va dir: "Em disposo a escoltar, que per vosaltres, honorables diputats, després de més de dos-cents anys d'haver emmudit, tornarà a parlar Catalunya."

"Després de dos-cents anys d'haver emmudit, tornarà a parlar Catalunya." Aquella frase recull diverses idees, i alguna de molt important, com la del paper dels diputats com a veu del poble. Macià també ens remet al 1714, a la institució de la Generalitat, que justament ell havia recuperat en les negociacions amb el Govern provisional de la República de l'Estat i que l'Estatut va refermar. I també remarca, quan anuncia que clourà la seva intervenció per escoltar els diputats, el paper fonamental del poder legislatiu en el sistema democràtic, el respecte al Parlament i la seva consideració com a peça essencial de la Generalitat de Catalunya.

Avui, doncs, celebrem que fa setanta-cinc anys una part, una part de Catalunya – les dones encara no tenien dret a vot– va poder expressar-se democràticament per escollir els seus representants en les seves pròpies institucions.

Aquest exercici d'autogovern, Macià també el va saber resumir en la sessió inaugural del 6 de desembre, quan va dir, adreçant-se “als fills de Catalunya”, que “aquest Parlament, format per catalans de pensament català, dictarà lleis també catalanes i pensant en vosaltres, que sou catalans”.

Ell, que com tants altres diputats havia viscut en primera persona el que significava la vida política a les Corts de Madrid; ell, que havia vist com el centralisme de l'Estat espanyol frenava l'avenç de Catalunya; ell, que havia vist aturar projectes catalans perquè Espanya tenia altres prioritats, entenia que finalment s'havia obert una porta perquè Catalunya recuperés una part de les seves llibertats.

I amb gran càrrega simbòlica, l'antic arsenal de la Ciutadella, símbol de la repressió contra la ciutat i contra els catalans que s'havia reconvertit en palau al final del segle XIX, va passar a ser la seu del Parlament. Simbòlicament, el Parlament s'alçava sobre els vestigis de la repressió borbònica, i, a la pràctica, a les institucions catalanes, després de més de dos-cents anys, se'ls girava feina.

Calia reconstruir l'Administració i la gestió pública de Catalunya. Calia, en certa manera, reconstruir un país. Es comptava amb l'experiència de la Mancomunitat, es comptava amb l'exemple d'altres parlaments i, sobretot, amb la il·lusió i la força de qui recupera una porció de llibertat després de tant de temps.

Per contra, el dificultós i en part frustrant procés viscut per l'Estatut d'autonomia, el del 32, les retallades competencials i pressupostàries que va patir el text que amb tant d'entusiasme havia aprovat en referèndum el poble de Catalunya o les tensions viscudes davant l'onada anticatalana advertien de les dificultats a què hauria de fer front la Generalitat d'aquella època.

I, certament, aquella fou una etapa breu i accidentada, però no per això menys destacable o important. “La tasca legislativa fou copiosa i múltiple; el seu inventari i la seva descripció causaran sorpresa i desfaran injustificats judicis pejoratius”, explicava Joaquim de Camps, jurista, historiador i polític que en

aquells anys va militar a Acció Catalana Republicana i que va deixar escrit un interessant estudi d'aquell Parlament de la República.

Els elements que en fan una etapa accidentada són prou coneguts: el conflicte entorn de la Llei de conreus; l'absència a la cambra dels membres de la Lliga des del 30 de gener fins a l'1 d'octubre del 34; els fets d'octubre, que porten a la suspensió de les institucions catalanes, i l'abrupte final de l'oasi català del 36 amb l'alçament dels militars colpistes i la subsegüent Guerra Civil.

Tot plegat, va ser un període breu i amb molts obstacles, però d'intensa activitat legislativa. En destaca l'anomenat "Estatut interior", que venia a completar el d'autonomia, i la mateixa Llei de conreus. Però seria injust oblidar la Llei de capacitat jurídica de la dona; la Llei municipal; les de foment de la cultura; les de caràcter economicosocial, com per exemple la de mutualitats, la de cooperatives o la taxa sobre consum i serveis d'hostalatge i restaurants; o diverses lleis sanitàries, inclosa una d'aigües que pretenia limitar els abocaments als rius, en particular al Llobregat.

El cop d'estat militar contra la República va impedir fer encara més extensa aquesta llista, que ja tenia diverses lleis a punt d'aprovació, entre les quals, curiosament, la d'arrendaments urbans, i també, per cert, la Llei electoral.

El repàs històric d'aquell període mereixeria molt més detall del que ara em pertoca oferir. No correspon ara fer el repàs d'aquests setanta-cinc anys, o del Parlament a l'exili o del restabliment democràtic del Parlament actual, però sí que voldria aprofitar l'oportunitat per remarcar dues idees, dues reflexions que vull compartir amb vostès i que crec que mereixen ser destacades.

La primera. Vull lloar i reivindicar públicament i solemnement la feina de les diputades i els diputats al Parlament de Catalunya.

Ara que es parla tant de desafecció política, de distanciament, que s'assenyala un creixent desinterès de la ciutadania envers la vida política, és hora de respondre amb orgull que tant el conjunt dels 617 representants de la ciutadania que ha tingut aquesta cambra en els vint-i-set anys de l'actual període com els

més de noranta representants que ho foren durant el període republicà mereixen el respecte de la població i mereixen que es conegui i reconegui la molta feina que en un i altre període ha fet el Parlament de Catalunya.

Les enquestes ens diuen que aquesta feina és força ignorada per la ciutadania. Això sí, i ho remarco, també ens diuen que qui coneix i segueix la feina que es fa al Parlament, la valora positivament. I a la inversa: qui no la coneix, qui no n'està informat, es refugia en tòpics negatius a l'hora de valorar-la. Reivindico, doncs, més coneixement i reconeixement dels nostres diputats i diputades i de la feina que fa el Parlament. Al cap i a la fi, democràcia significa govern del poble, i malament es governa des del desconeixement o des de la ignorància.

La segona. "El coneixement de la història ens permet no cometre errors passats." Ho escrivia el poeta. Potser el llibre de Teresa Abelló avui presentat sobre el debat estatutari del 32, l'hauríem d'haver editat abans.

Vull remarcar la necessitat de mirar enrere, de revisar el passat per no repetir errors. Sense la càrrega de tensió i violència d'aquella època, hi ha, tanmateix, molts paral·lelismes que cal tenir en compte, no tant perquè hi hagi el risc de tornar a caure en una guerra, sinó per aconseguir que Catalunya tiri endavant els reptes que té avui sobre la taula.

De fet, els obstacles per al país són els mateixos: centralisme, poder de decisió allunyat, resistència i alentiment en el traspàs de competències o manca de finançament suficient tot i l'alta contribució de Catalunya a l'Estat. Ara tenim l'Estatut al Tribunal Constitucional; llavors, el Tribunal de Garanties Constitucionals, dividit, votà 13 a 10 contra la Llei de conreus que havia aprovat el Parlament, per invasió de competències de l'Estat. Qualificada la decisió del Tribunal com a política i no jurídica, el Parlament aprovà de nou la Llei punt per punt, desafiant que va afavorir els posteriors fets d'octubre.

En aquella època, el partidisme, la visió poc objectiva, també afectava el debat parlamentari. No en posaré exemples, perquè molts serien traslladables als nostres temps. Però també - i amb això vull acabar la meva intervenció, perquè és el que ens dóna més esperança -, en una i altra època, quan la importància

del moment ho demanava i ho ha demanat, tots els representants del poble han posat per sobre els interessos col·lectius, els interessos de la nació catalana; la responsabilitat amb la història, amb un temps, amb un país, amb una nació, per sobre d'interessos particulars o de partit.

I en posaré un exemple vinculat a aquest dia de commemoracions: en restablir-se el Parlament després de la suspensió pels fets d'octubre, Martínez Domingo, diputat de l'oposició, membre de la Mesa - era el segon vicepresident -, va rebre un vot de gràcies de tota la cambra, de manera unànime, de tots els partits, de tots els diputats, en homenatge per la diligència i l'enteresa en la defensa dels furs del Parlament mentre el president Casanovas era presoner pels fets d'octubre.

Per sobre de la ideologia dels partits hi havia el valor, la responsabilitat de representar un poble, un país, una nació, la responsabilitat dels representants polítics del poble, de les diputades i els diputats, que avui, amb aquesta commemoració, reben, rebeu, un merescut i solemne homenatge i reconeixement amb la commemoració dels setanta-cinc anys de les primeres eleccions al Parlament de Catalunya.

Moltes gràcies.